

Danmarkimi Kalaallit Peqqissartut Illuani ukiuni arlaqartuni nappaatertik peqqutigalugu najugaqartariaqartunut inissialiornissanik Naalakkersuisut misissuinissamik suliaqaqqullugit peqquneqarnissaannik aalajangiiffigisassatut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit)

Akissuteqaat

(Peqqissutsimut Naalakkersuisoq)

1. Siullermeerinnineq

Napparsimasut nappaatertik peqqutigalugu Danmarkimi Kalaallit Peqqissartut Illuani ukiut arlallit najugaqartariaqartunut inissianik sanaartornissamut periarfissanik misissuinissamik aallartitsinissaq pillugu siunnersuut Naalakkersuisut qujassutigivaat. Misissuinerup nassuiasavaa napparsimasunut ukiuni arlalinni Danmarkimiittariaqartunut inissianik pisinissamut attartornissamulluunniit sunik periarfissaqarnersoq.

Danmarkimi Kalaallit Peqqissartut Illuat anartarfilinnik uffarfilinnillu ataasiuttarialinnik 53-nik ineeraateqarpoq kiisalu sinittarfilinnik, anartarfilinnik, uffarfilinnik, igaffilinnik aamma inilinnik sisamanik inissiaateqarluni. Inissiat meeqqanut sivisuumillu peqqissartunut inissiamik immikkoornissamik atorfissaqartitsisunut atugassiaapput. Tamakku saniatigut Kalaallit Peqqissartut Illuat ataatsimoorfissanik neqerooruteqarpoq soorlu; nerisarfik, ini isersimaartarfik, timersorfik, qerititsiveqarfik, pinnguarterfik, sammisassaqartitsivik, igaffeeraq ineerarluni internetsimut attavilimmik qarasaasialik.

Danmarkimi Kalaallit Peqqissartut Illuanni ukioq ataaseq sinnerlugu ataannartumik najugaqartariaqartartut nassuiarneqarsimasut sivisuumik napparsimasut amerlassusaat pillugit Naalakkersuisoqarfimma pisariaqartitanik nalilersuipallappoq. Taassuma takutippaa sivisuumik napparsimasut 2013-mi pingasuusimasut, 2014-imi tallimaallutik 2015-imilu marluullutik. Taakkunani napparsimasoq ataaseq inissiami immikkoortumi 2013-imit 2015-imut najugaqarpoq sinnerilu ataasiuttarialinni ineeqqaniissimallutik.

Taakku sivisuumik napparsimasut katsorsarneqarsinnaanngitsumik hæmodialyseмик (tartut suliuunaartut) nappaatillit tamarmik tartulersinneqarnissaasa tungaanut Danmark-imiittariaqartuusimapput.

Aamma pisariaqartitanik nalilersuinerup takutippaa napparsimasuni qulaani taaneqartuni ataaseq inissiami immikkoortumi DGP-mi najugaqarnissaminik kissaateqarsimasoq. Tassa ukiutum inissiat immikkoortut amerlanerpaamik ataaseq marlulluunniit pisariaqartinneqartarput.

Napparsimasut aaminnik igitassaajartillutik katsorsartittut isumagineqarnissamik pisariaqartitsinngillat pissutigalugu aak igitassaajarlugu katsorsaanermut atatillugu isumagineqarnissaq pisariaqartoq ilaareermat. Kisianni inuttut ikiorserneqarnissamik, soorlu; katsorsartikkiartarluni angerlamullu angalanermi, nakorsaatinik pajutsittarnermik inigisamillu eqqiaanermut

ikiorteqarnermik pisariaqartitsinerat assigiinnngisitaarput. Taamaammat inissiaq attartorneqarsinnaasoq Kalaallit Peqqissartut Illuanut atassuteqarnissaa pingaaruteqarpoq.

Sivisuumik napparsimasut inissiamik immikkoortumik ukiumut ataasiinnarmik-marluinnarnik pisariaqartitsinerat pissutigalugu inissiat pisiarinagit attartorneqarpata eqaannerusumik ingerlatsisoqarsinnaassasoq nalilerneqarpoq. Taamaammat suliffeqarfik inissianik attartortitsisartuq, inissianik Kalaallit Peqqissartut Angerlarsimaffiata Savalimmiullu peqqissartut akunnittarfiata akornanni inissisimasunik attartortitsisartuq, aaqqiissutitut isumaqatigiissuteqarfigineqarsinnaavoq. Imatut isumaqatigiissusiortoqarsinnaavoq: Peqqinnissaqarfik inissiamik attartornissamut pisariaqartitsileraangat sallinngortinneqartassasoq. Taamaasiornikkut initaarnissamut utaqqisarneq qaammatinik ataatsimik-pingasunik sivisussuseqassaaq. Inissiami ineqartoq Kalaallit Peqqissartut Illuani sullissinermut neqeroorutit assigalugit sullinneqartassaaq, kisianni Kalaallit Peqqissartut Illuani najugaqarnermi malittarisassat atuuttut atuunnavianngillat.

Kalaallit Peqqissartut Illuani taamatut inissianik ilasinermi peqqissartut illuannut aningaasaliissutit amerlineqartariaqassapput.

Taamaakkaluartoq Naalakkersuisut siunnersuutip siunertai paasilluarsinnaavai sivisuumillu napparsimasunut inissiat immikkoortut pillugit periarfissat kiisalu aningaasaqarneq misissorusuppaat. Tamassuminnga misissuineq piffissap ingerlanerani Inatsisartunut agguanneqarumaarpoq.

Tamanna tunuliaqtsiullugu Naalakkersuisut allannguutissatut ima siunnersuuteqarput:

Napparsimasut nappaatertik peqcutigalugu Danmarkimi Kalaallit Peqqissartut Illuani ukioq ataaseq sinnerlugu najugaqartariaqartunut inissianik attartornissamut periarfissat misissuinissamut Naalakkersuisut suliaqaqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

Naalakkersuisuniit taamatut oqaaseqarluta inatsisartut oqallilluaqatiginissaat qilanaaraarput.